

Positieve ontwikkelingen uiergezondheid

De uiergezondheid in Nederland is de afgelopen jaren verbeterd. Dat blijkt uit de uiergezondheidsmonitoring die de GD halfjaarlijks in het kader van de rundermonitoring uitvoert. Nederlandse melkveehouders blijken in de huidige tijd van terughoudend en verantwoord antibioticumgebruik, uitstekend in staat om een goede uiergezondheid te realiseren.

De GD voert de uiergezondheidsmonitoring elk half jaar uit op basis van samengevoegde gegevens van I&R, Qlip en CRV. Hierbij worden steeds de getallen over de afgelopen vijf jaar geanalyseerd om zo de trends en ontwikkelingen in de melkveesector te kunnen volgen. Kengetallen die in de analyse worden meegenomen zijn onder andere het tankmelkcelgetal, het percentage runderen met een hoog celgetal en het percentage runderen met een nieuw hoog celgetal. Ook wordt gekeken naar het percentage bedrijven met veel vaarzen en koeien die voor het eerst een hoog celgetal krijgen in de eerste 60 dagen van de lactatie en naar het percentage bedrijven met veel koeien met een aanhoudend hoog celgetal na droogstand. 'Veel' staat in dit kader voor meer dan 25% van de aanwezige dieren. Met een hoog celgetal wordt bedoeld: een celgetal boven de 150.000 cellen/ml bij vaarzen en boven de 250.000 cellen/ml bij oudere kalfskoeien.

Dalend tankmelkcelgetal

In figuur 1 is goed te zien hoe het gemiddelde tankmelkcelgetal over de afgelopen vijf jaar is gedaald (1 april 2008 tot en

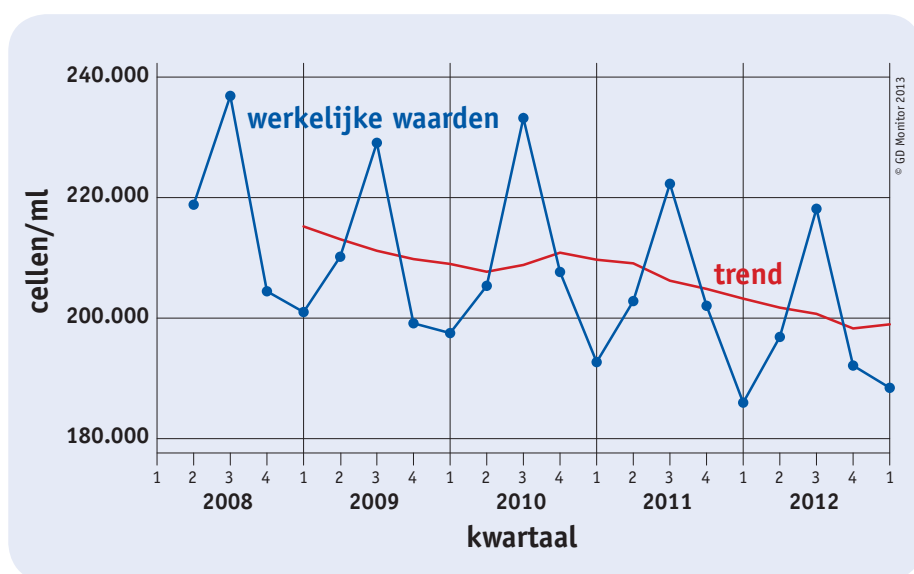
met 31 maart 2013). Was het gemiddelde tankmelkcelgetal in 2008 nog 215.000 cellen/ml, in 2012 is dit onder de grens van 200.000 cellen/ml gekomen (199.000 cellen/ml). In het eerste kwartaal van 2013 is het gemiddelde tankmelkcelgetal met 188.000 cellen/ml vergelijkbaar met hetzelfde kwartaal in 2012.

Minder koeien met hoog celgetal

Ook het percentage koeien dat bij de melkcontrole een nieuwe niet-zichtbare mastitis heeft opgelopen (op basis van het celgetal) en het percentage koeien met een hoog celgetal is gedaald. In het eerste kwartaal van 2013 heeft 18,1% van de koeien een hoog celgetal, daarmee ligt dit percentage op het laagste punt van de afgelopen vijf jaar (zie figuur 2). In iets minder dan de helft van deze hoogcelgetalkoeien (8,3%) betreft het een nieuw hoog celgetal.

Minder bedrijven met veel hoogcelgetalkoeien in droogstand

Ook het percentage bedrijven met veel koeien met een hoog celgetal na droogstand neemt af in de tijd. In het eerste kwartaal van 2013 heeft nog 2,4%

Figuur 1: Gemiddeld tankmelkcelgetal op melkveebedrijven per kwartaal in de periode 1 april 2008 – 31 maart 2013 (Bron: GD data-analyse op basis van Qlip en I&R).

Als sinds 2002 houdt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij intensief samen met onder andere de dierssectoren, de zuivel, het ministerie van EZ, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.

(ongeveer 400) van de melkveebedrijven veel koeien met een hoog celgetal na de droogstand. In 2008 was dit nog 3,6% van de bedrijven.

Het percentage melkveebedrijven waar, in de eerste 60 dagen na afkalven, veel hoogcelgetalkoeien voorkomt blijft gelijk. Dit is zowel zichtbaar bij de vaarzen (eerstekalfs; 33,9% van de bedrijven) als bij de oudere kalfskoeien (7% van de bedrijven).

Blijven monitoren

Duidelijk moge zijn dat de gegevens een gunstige trend in uiergezondheid in Nederland laten zien. Zowel de ontwik-

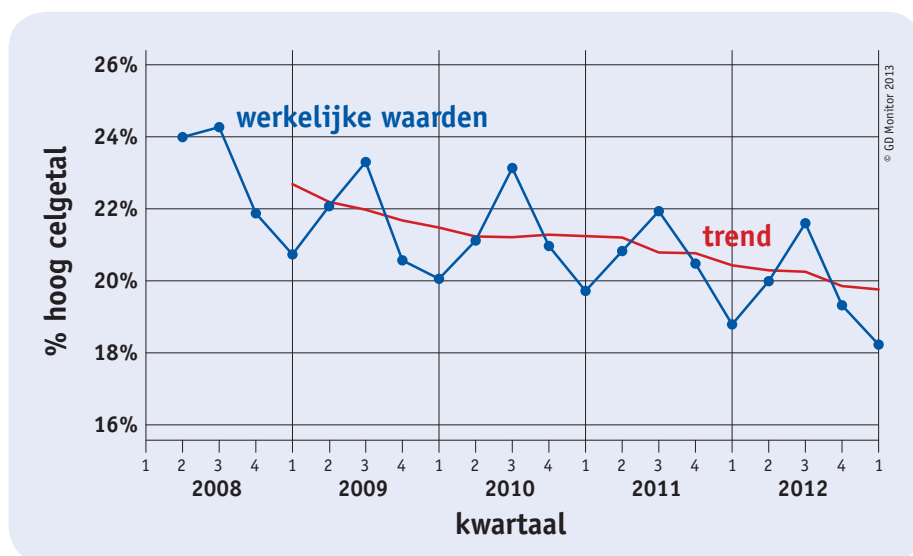
kelingen in de Nederlandse als Europese melkveesector, zoals de veranderende regelgeving, het afschaffen van het melkquotum en veranderingen in de bedrijfsvoering, kunnen echter weerslag gaan hebben op de uiergezondheid. Zaak blijft dus om voldoende aandacht te besteden aan en oog te hebben voor de uiergezondheid op het bedrijf om daarmee op lange termijn een goed bedrijfsrendement te kunnen realiseren. De GD zal de uiergezondheid blijven monitoren om zicht te houden op de effecten van de ontwikkelingen in de sector. Daarmee werken we samen met u aan diergezondheid.

Monitoring van MRSA in mastitismonsters

De monitoringstaken van de GD op het gebied van uiergezondheid zijn breder dan in dit artikel besproken. De GD houdt bijvoorbeeld ook bij welke mastitisverwekkers er in melkmonsters worden gevonden en hoe de gevoeligheid van deze bacteriën voor diverse antibiotica is. In dit kader is het goed om te weten dat de GD, in het belang van zowel de individuele veehouder als de sector, in monsters waarin penicilline-ongevoelige *Staphylococcus aureus* wordt aangetroffen altijd onderzoekt of het de MRSA-bacterie betreft.

In de incidentele gevallen dat MRSA wordt aangetoond, worden veehouder en dierenarts daarvan telefonisch op de hoogte gebracht en krijgen zij advies over de aanpak op het bedrijf. Behandelen heeft dan meestal geen zin; besmette dieren moeten worden afgevoerd. De ervaring leert dat bedrijven waar dit volledig gebeurt van het probleem afkomen.

De extra testen om MRSA te onderzoeken worden gesubsidieerd door Productschap Zuivel en dus niet bij u als veehouder in rekening gebracht.

Figuur 2: Gemiddeld percentage hoogcelgetalkoeien op melkveebedrijven per kwartaal in de periode 1 april 2008 – 31 maart 2013 (Bron: GD data-analyse op basis van Qlip en I&R).